

punkt, vil ikke en eneste Husmand blive hjulpet ved dette Lovforslag. Thi saaledes som Forslaget er affattet, kan det ikke blive gennemført i Rigsdagen. Man kan ikke i den danske Rigsdag gennemføre en Bestemmelse, som siger, at man kan ekspropriere Jord fra en Mand til en Pris, som er Grundskyld plus højst 10 pCt., thi det kan være, at allerede selve Grundskylden er mere, end hans Jordlod er værd, men det kan ogsaa være, at Grundskylden plus 10 pCt. er i ikke ringe Grad mindre, end Jordloden er værd, saaledes at Manden ikke faar Erstatning. Det er ganske nødvendigt, at disse Bestemmelser faar en Affattelse, som i Realiteten er retfærdig. Det er heller ikke velbegrunder, at man skal ekspropriere efter den Vurdering, som er kommet frem til Skatteefterretning. Man maa huske paa, at enhver Jordbruger arbejder med en eller flere af følgende tre Faktorer: selve Jorden med den normale Værdi, som Jorden har, den normale Ydeevne, Jorden efter sin Kvalitet har, det vi kalder Hartkornet, dernæst med den forøgede Kultur, som i visse Tilfælde menneskeligt Arbejde og Dygtighed og Kapitalanvendelse har tilført denne Jord, som forhøjer dens Værdi, eller en Jord, som er forringet ved dens Ejers eller Brugers Dovenskab eller Uduelighed. Skat skal Jordejeren eller Jordbrugeren, hvis Skatten er lagt over paa ham, retfærdigvis yde af det første, af Jordens normale Værdi, men han skal ikke svare mere Skat af Jorden, fordi han ved sin egen Dygtighed har gjort den bedre, og han skal heller ikke slippe med mindre Skat, fordi han er doven og sløsevern og Jorden er blevet daarligere i hans Haand. Derfor er Vurderingen til Skatteefterretning en Vurdering af, hvad Jorden er værd normalt, naar den er middeldrevet. Men naar der er Tale om at ekspropriere Jord fra Manden, skal han naturligvis først og fremmest have, hvad Jorden er værd efter Middelværdien, men han skal sandelig ogsaa have Erstatning for det Arbejde, den Omtanke, den Dygtighed, den Flid og den Kapital, han har anvendt paa Jorden med det Resultat, at den er blevet meget bedre, og han skal have mindre end Middelværdien, hvis han har forsømt Jorden og ødelagt den. Derfor falder Skatteværdien og Ekspropriationsværdien ikke sammen. Dette mener jeg er saa klart, at det ærede Medlem Hr. Ulrich forhaabentlig har forstaaet mit Standpunkt i hvert Tilfælde. Det er ogsaa Statens Fremgangsmaade. Staten har visse Regler for Vurdering til Grundskyld, altsaa til Skatteefterretning. Der findes Bestemmelser vedrørende Vur-

dering til Ejendomsskyld og til Grundskyld i Henhold til Lov af 7. August 1922 om Beskatning til Staten af fast Ejendom, og det hedder derom — idet jeg uddrager, hvad der har Interesse her, nemlig Jordejendomme —, at ved en Ejendoms Grundværdi „forstaas Grundens Værdi i ubebygget Stand under Hensyn til Beskaffenhed, Beliggenhed og til en i økonomisk Henseende god Anvendelse“. Det er den almindelige Regel. Og „for Landbrugsejendomme“ — nu kommer jeg til det særlige — „og Ejendomme, som maa stilles i Klasse med disse, skal Jord, for hvilken Forholdene er ensartede, ansættes til samme Beløb pr. Arealenhed uden Hensyn til, om Jorden hører til en større eller mindre Ejendom“. Jord, som hører til mindre Ejendomme, er jo i Regelen i højere Værdi i Handel end Jord, som hører til større Ejendomme, men den lille Ejendoms Jord skal ikke vurderes højere til Skatteefterretning end den store Ejendoms Jord. „Til Opnaaelse heraf vil Jorden til disse Ejendomme være at ansætte pr. Arealenhed efter, hvad Jord af Beskaffenhed og Beliggenhed som det paagældende Jordstykke maa antages efter Egnens Priser at ville koste i Handel i ubebygget Stand, naar Jorden tænkes at høre til en middelstor Bondegaard i middelgod Kultur“. Se, her har man Skatteefterretningsregelen, det er, hvad Jorden er værd i *middelgod Kultur*; det er Staten ganske klar over, og saaledes skal Statens Vurdering til Skatteefterretning udøves. Men vi har ogsaa — jeg haaber, den højtærede Formand tillader mig at læse en lille Smule op, det skal ikke blive meget — Regler fra Statens Side for, hvordan man skal gaa frem, naar man kræver Jord afstaaet. Herom hedder det i Meddelelse til Vurderingsraadene angaaende Vurdering i Henhold til § 3 i Lov af 4. Oktober 1919 om Lens, Stamhuses og Fideikommisgodsets Overgang til fri Ejendom: „I Modsætning til, hvad der gælder efter de almindelige Jordvurderingsregler, hvor der ved Værdiansættelsen gaas ud fra, at Jorden er i middelgod Kultur, forstaas imidlertid Lens- og Stamhuslovens § 3 saaledes, at Jorden ved de Ansættelser, der foretages i Henhold hertil, skal vurderes under Hensyn til *dens faktiske Kulturtilstand*“. Se, det er det andet. Til Skat: Jordens normale Værdi i middelgod Kultur, til Afstaaelse: Jorden i dens faktiske Tilstand. „Det skal saaledes ved Ansættelsen tages i Betragtning som en værdiforringende Omstændighed, hvis Jorden ved Afstaaelsen er updint eller misrøgtet, og som en værdiforøgende Omstændighed, hvis Jorden maatte være i ekstraordi-